

A 25. évfordulóját ünneplő IMD Versenyképességi Évkönyv 2013-as kiadásának legfőbb eredményi

Versenyképesség és megszorítás – Ellenséges viszony?

1

Az évkönyvet a svájci IMD – a világ egyik vezető üzleti iskolája – szerkeszti az ICEG European Center független hazai kutatóintézet és más nemzeti partnerek közreműködésével. A 2013. évi kiadvány a számba vett 60 gazdaság versenyképességi rangsorán túlmenően közli azon országok listáját is, amelyek az 1997-től napjainkig tekintett időszakban versenyképesség szempontjából relatív nyerteseknek, illetve relatív veszteseknek bizonyultak.

A 2013. évi kiadvány eredményeit az IMD World Competitiveness Center igazgatója, professor Stephane Garelli a következőképp kommentálta: „Míg az euróövezet továbbra is a stagnálás jeleit mutatja, addig az Egyesült Államok visszatért a rangsor élére, de Japánból is jobb hírek érkeznek. Mindez újraélesztette a megszorítás *kontra* élénkítés vitát. A strukturális reformok elkerülhetetlenek, ugyanakkor a gazdasági növekedés marad a versenyképesség meghatározó előfeltétele. Ráadásul a megszorítások társadalmi feszültségek fokozói is, így a társadalmi kohézió megőrzése a prosperitás egyik fontos feltétele.”

A legversenyképesebb ország a 2013-as Évkönyvben az **Egyesült Államok**, előkelő pozícióját a pénzügyi szektor regenerálódásának és a technológiai innovációkat produkáló sikeres vállalkozói szférájának köszönheti. **A legversenyképesebbnek bizonyult európai országok közt találjuk Svájcot (2), Svédországot (4) és Németországot (9)**, amelyek sikere többek közt azon nyugszik, hogy fegyelmezett költségvetési politikai háttérük biztosít támogató jobbot az amúgy is erősen diverzifikált gazdaságaik számára, amelyekben a dinamikusan fejlődő kis- és közepes méretű vállalkozások (KKV) tömege, illetve az export-orientált szemlélet további fűtőelemei a versenyképességnek.

Európa többi országa a megszorítások negatív hatásaival küzd. A recesszióból történő kilábalás elhúzódása megkérdőjelezi a foganatosított intézkedések időszerűségét is. Az eurózóna válsága voltaképp adósságválság, amelynek legfőbb érintettjei a periféria országai. Közöttük egyetlen ténylegesen üdítő színfolt Írország, ami három helyet javulva a 17. helyen zárt. Köszönheti ezt többek közt javuló megítélésének, ami a kiadásoldali kiigazítás melletti konszenzusos elkötelezettség pozitív következménye. Hozzá képest a konszenzus hiányával küzdő Portugália (46) és a strukturális valamint a fiatalkori munkanélküliség robbanásával szembesülő Spanyolország (45) képtelen volt javulást fölmutatni. Görögország relatív javulása (54) – a 2012-es Évkönyv 58. helyéhez képest – inkább azzal magyarázható, hogy más országok relatíve jobban romlottak előző évi pozíciójukhoz képest (lásd. Jordánia (56), aki 7 helyet esett vissza, s ezzel a legnagyobb visszaesést szenvedte el 2012-höz képest a rangsorolt országok között, de hasonlóan jelentős a visszaesés Tajvan (11), Argentína (59) és Brazília (51) esetében is).

A BRICS-országok versenyképességi teljesítménye vegyes képet mutat. Kína (21) és Oroszország relatív pozíciója javult a 2012-es Évkönyvhöz képest, ugyanakkor India (40), Brazília (51) és Dél-Afrika (53) visszább csúszott. A feltörekvő országok versenyképessége úgy tűnik azon áll vagy bukik, hogy a globális gazdasági kilábalás elkezdődik-e, s ami még fontosabb: tartóssá válik-e.

Magyarország a versenyképességi rangsorban

Magyarország pozíciója a versenyképességi rangsorban romlásról árulkodik, hiszen a 2012. évi Évkönyv 45. helyéhez képest a 2013-as Évkönyvben **az 50. helyen áll**. Hazánk közvetlen környezetében lévő országok között találjuk Ukrajnát (49) és Brazíliát (51). A Visegrádi országok közül egyedül Lengyelország (33) javított – igaz csak egy hellyel –, Szlovákiának sikerült megőriznie a 2012-es Évkönyvbéli 47. helyét, Csehország (35) viszont két hellyel került lejjebb a relatív rangsorban. A közép- és kelet európai tagállamok közül még szintén jelentősnek tekinthető Szlovénia a pénzügyi és gazdasági gondok jeleit mutatja, így tavalyhoz képest egy helyet rontva, csak az 52. lett.

Az IMD Versenyképességi Évkönyv 2013 statisztikai adatokra és kérdőíves lekérdezésekre építve dolgozta ki módszertanát, s a 329 felhasznált indikátornak az 1/3-a származik az IMD Vezetői Véleményfelméréséből, amelyet több mint 4200 vállalatvezetővel folytatnak le. Az IMD Versenyképességi Évkönyve négy dimenzió szerint veszi szemügyre a gazdaságok aktuális állapotát és állítja rangsorba őket, e négy dimenzió a következő: (i) gazdasági teljesítmény, (ii) kormányzati hatékonyság, (iii) üzleti hatékonyság, valamint (iv) az infrastruktúra dimenziója. **Magyarország esetében a vizsgált négy dimenzió közül mindegyikben tapasztalható volt kisebb-nagyobb relatív pozícióromlás.**

- i. A legjelentősebb romlás a **gazdasági teljesítmény** dimenziójában mutatkozott, hiszen e tekintetben hazánk a 2012. évi relatív rangsorbeli **35. pozíciójáról a 2013. évi kiadványban már a 44. helyre** került. Ezt a változást elsősorban a gazdaság zsugorodása (sőt, a potenciális gazdasági növekedés zérus volta), a külkereskedelem és tőkebefektetések romló trendjei eredményezték (pl. a külkereskedelmi többlet a befagyó és zsugorodó hazai beruházások megnyilvánulása, ami gátja a növekedés beindulásának).
- ii. A **kormányzati hatékonyság** relatíve alig változott, a tavalyi **51. helyről az 52-re** lépett vissza. A szinte stabilnak mondható pozíciót a javuló közpénzügyi menedzsmenttel (értsd: a fiskális indikátorok számszaki javulása) lehet legfőképp magyarázni. Az egy helyes pozícióvesztést pedig az átláthatóság érzékelt romlásával és az elöregedő társadalom által megtestesített és továbbra is jelen lévő kihívással lehet magyarázni. Az elért eredmények fenntarthatóságát kérdésesnek tartják a vállalatvezetők.
- iii. Az **üzleti hatékonyság** a 2012. évi **49. helyről az 55-re** romlott. E mögött alapvetően a termelékenységben megfigyelhető negatív trend, az agyelszívás (elvándorlás) munkaerő-piacra kifejtett kártékony hatásai munkálkodnak (ami természetesen visszahat az államháztartás bevételi oldalára, gyengíti a fogyasztás és az aggregált kereslet jövőbeli kilátásait).
- iv. Az **infrastruktúra területén** hazánk szintén relatív pozíciót veszített, a 2012. évi kiadványbeli **35. helyről a 38. helyre** esett vissza. E területen a legfőbb gyengeségeket a fenntartható fejlődés biztosíthatóságában, az innovációs kapacitás további erősíthetőségében, a zöld technológiai megoldások fölfuttathatóságában lévő bizonytalanságok adják, amelyekre a vállalatvezetői felmérés is ráerősít.

A 25. évfordulóját ünneplő IMD Versenyképességi Évkönyv 2013-as specialitása

1989-ben az IMD Versenyképességi Évkönyvének rangsorában a legversenyképesebb gazdaságok közt Japánt, Svájcot és Hollandiát találtuk. A feltörekvő országok közt Szingapúr, Hong Kong és Malajzia volt meghatározó. Ekkor még a globalizáció nem teljesedett ki, ezt jelezte, hogy Kína és Oroszország nem szerepelt a rangsorolandó országok közt.

1997-re a kép megváltozott, a világ globalizáltabbá vált. Az ettől kezdve kialakított lista mind a fejlett, mind a feltörekvő országokat érintette. A következőkben az 1997-2013 közötti időszakra vonatkozóan azon országokat soroljuk fel, amelyek versenyképesség terén győztesnek, illetve vesztesnek tekinthetők.

Győztesek (1997-től napjainkig, akik legalább 5 pozíciót javultak): Izrael, Kína, Koreai Köztársaság, Lengyelország, Mexikó, Németország, Svájc, Svédország és Tajvan.

- Az Egyesült Államok, Szingapúr és Kanada nincs ugyan a listán, de ők azok, amelyeknek tartósan versenyképes gazdasági modelljük van, ami a technológiára, oktatásra és a fejlett infrastruktúrára építkezik.
- Európában elsősorban Svájc, Svédország és Németország említhető, ahol a siker receptje az export, a termelői szektor dinamizmusa, a gazdasági diverzifikáltság és a versenyképes KKV szektor. Továbbá ahol a közpénzügyi fegyelem a makrogazdasági stabilitás egyik garanciája is.
- Ázsiában elsősorban Kína gazdasági húzóereje érződött és hatott ki a regionális versenyképesség javulására, s elősegítette, hogy az ottani gazdaságok a feltörekvőkben lellessenek hasznos exportpiacokra.
- Mexikó és Lengyelország versenyképességi újjáéledésének még ki kell állnia az idők próbáját.

Vesztesek (1997-től napjainkig, akik legalább 5 pozíciót estek vissza): Argentína, Brazília, Chile, Dél-Afrikai Köztársaság, Egyesült Királyság, Finnország, Franciaország, Görögország, Izland, Írország, Japán, Luxemburg, Magyarország, Olaszország, Spanyolország, és Venezuela.

- Európa országainak több mint a fele a „vesztesek” közé sorolható 1997 óta.
- Az Egyesült Királyság és Franciaország az, amely különösen látványosan veszít versenyképességéből;
- Hollandia és Finnország előtt ott a gyorsan változó környezethez való sikeres adaptációs kihívás feladata.
- A mediterrán országok (Görögország, Olaszország, Portugália, Spanyolország) mind leszakadozóban vannak. A gazdaság modernizálása, a közpénzügyi fegyelem meghonosítása komoly kihívás számukra.
- Izland és Írország esete rámutat arra, hogy a versenyképességért küzdeni kell, és fenntarthatóságra kell törekedni. Ellenkező esetben a túlfűtöttség összeomlásokhoz vezethet.
- Latin-Amerika szintén versenyképességi lejtmenetben van (Argentína, Brazília, Chile, Venezuela) és komoly kihívókra talált az ázsiai országokban.

IMD Versenyképességi Évkönyv 2013 – Rangsor (60 ország)

ország	rangsorbeli pozíció			ország	rangsorbeli pozíció		
	2013	2012	1997		2013	2012	1997
Egyesült Államok	1	2	1	Litvánia	31	36	
Svájc	2	3	12	Mexikó	32	37	40
Hong Kong	3	1	3	Lengyelország	33	34	43
Svédország	4	5	19	Kazahsztán	34	32	
Szingapúr	5	4	2	Csehország	35	33	33
Norvégia	6	8	5	Észtország	36	31	
Kanada	7	6	6	Törökország	37	38	35
Egyesült Arab Emirátusok	8	16		Fülöp-szigetek	38	43	29
Németország	9	9	16	Indonézia	39	42	38
Katar	10	10		India	40	35	41
Tajvan	11	7	18	Lettország	41		
Dánia	12	13	13	Oroszország	42	48	46
Luxemburg	13	12	8	Peru	43	44	
Hollandia	14	11	4	Olaszország	44	40	39
Malajzia	15	14	14	Spanyolország	45	39	26
Ausztrália	16	15	15	Portugália	46	41	32
Írország	17	20	10	Szlovákia	47	47	
Egyesült Királyság	18	18	9	Kolumbia	48	52	45
Izrael	19	19	25	Ukrajna	49	56	
Finnország	20	17	7	Magyarország	50	45	37
Kína	21	23	27	Brazília	51	46	34
Koreai Köztársaság	22	22	30	Szlovénia	52	51	
Ausztria	23	21	20	Dél-Afrikai Köztársaság	53	50	42
Japán	24	27	17	Görögország	54	58	36
Új-Zéland	25	24	11	Románia	55	53	
Belgium	26	25	23	Jordánia	56	49	
Thaiföld	27	30	31	Bulgária	57	54	
Franciaország	28	29	22	Horvátország	58	57	
Izland	29	26	21	Argentína	59	55	28
Chile	30	28	24	Venezuela	60	59	44

Megjegyzés: a 2013-as rangsorban fölfelé mozgóak zölddel, a pozíciót veszítők rózsaszínnel, míg a helyben maradókat fehérrel jelöltük. 1997-ben a nem rangsorolt országok még nem voltak a listán. Litvánia először az idei évi, 2013-as évkönyvben szerepel.

ICEG European Center

Az ICEG European Center (ICEG EC) független, budapesti székhelyű közgazdasági kutatóintézet. Az ICEG EC tevékenységi területei: az európai konjunktúra elemzése, makrogazdasági folyamatok, növekedési és versenyképességi kérdések, valamint a tudásalapú gazdaság és társadalom fejlődésének vizsgálata. Ezeken túl az ICEG EC ágazati elemzésekkel, előrejelzésekkel és gazdaságpolitikai tanácsadással foglalkozik. Kutatási eredményeit konferenciákon, műhelyvitákon és saját publikációin keresztül is közzéteszi. Bővebb információért, kérjük, keresse fel honlapunkat: <http://iceg.org>

IMD World Competitiveness Center

A világ egyik vezető üzleti iskolájaként számon tartott IMD ad otthont az IMD World Competitiveness Center számára. Az IMD több mint egy egyszerű üzleti iskola, hiszen tartós együttműködések keretében egyéni, csoportos vagy szervezeteket érintő valós üzleti problémák megoldásában is segítkeznek. Az IMD Versenyképességi Központ 1989 óta publikálja az IMD Versenyképességi Évkönyvet, amely nem csak a vállalatok, hanem kormányzatok közkedvelt éves kiadványává is vált, s amely a gazdaságok versenyképességéről átfogó képet kíván nyújtani. Bővebb információért, keresse fel a következő honlapot: <http://www.imd.org>